

มะละกอ

ลักษณะทั่วไป

มะละกอ เป็นไม้ผลล้มลุกขนาดกลาง ความสูงระหว่าง 5-20 ฟุต ลำต้นอวบน้ำ เป็นพืชปลูกง่าย โตเร็ว ให้ผลเร็ว ให้ผลได้ตลอดทั้งปี โดยทั่วไปมะละกอเป็นพืชไม่ค่อยมีแมลงรบกวน และปลูกได้ดีในดินทั่วไป แต่ต้องเป็นดินที่มีการระบายน้ำดี น้ำไม่ขัง และจะมีอินทรีย์วัตถุมากพอสมควร มีหน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร เริ่มออกดอกเมื่ออายุ 130-150 วัน หลังจากปลูกด้วยเมล็ด และสามารถให้ผลผลิต 3-4 ปี ถ้าไม่มีปัญหาโรคแมลงทำลาย สามารถเก็บเกี่ยวผลดิบได้เมื่อผลมีอายุ 3-4 เดือน และเก็บเกี่ยวผลสุกได้เมื่อผลมีอายุ 5-6 เดือน หลังดอกบาน มะละกอ 1 ต้น สามารถให้ผลผลิต 25-30 กิโลกรัม/ปี หรือ ประมาณ 2.5 ตัน/ไร่ น้ำหนักผลอยู่ระหว่าง 0.7-2.50 กิโลกรัม

พันธุ์ส่งเสริม

พันธุ์ที่กินสุก ได้แก่ แขกดำ สายน้ำผึ้ง และโกโก้
พันธุ์ที่กินดิบ (ทำส้มตำ) ได้แก่ แขกนวล และแขกดำ

พื้นที่ส่งเสริม

จังหวัดราชบุรี นครปฐม นครราชสีมา ศรีสะเกษ จันทบุรี ชุมพร สมุทรสาคร และกาญจนบุรี

การปลูก

วิธีการปลูก

1. ควรปลูกในช่วงต้นฤดูฝน
2. ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดกว้าง และลึกประมาณ 50 เซนติเมตร
3. ผสมดิน ปุ๋ยคอก จำนวน 5 กิโลกรัม ปุ๋ยร็อกฟอสเฟส จำนวน 150-250 กรัม และ ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 จำนวน 20 กรัม เข้าด้วยกันให้สูงประมาณ 2 ใน 3 ของหลุม
4. ยกถุงกล้าวางในหลุม โดยให้ระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุม เล็กน้อย
5. ใช้มีดที่คมกรีดถุงจากก้นถุงมาถึงปากถุง ทั้ง 2 ด้าน (ซ้ายและขวา) ดึงถุงพลาสติกออก โดยระวังอย่าให้ดินแตก กลบดินที่เหลือลงในหลุม กดดินบริเวณโคนให้แน่น
6. หาววัสดุคลุมบริเวณต้น เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง
7. รดน้ำให้ชุ่ม
8. ทำร่มเงา เพื่อช่วยพรางแสงแดด

วิธีการปลูกด้วยการหยอดเมล็ด

1. คัดเลือกเมล็ดพันธุ์มะละกอดีที่สมบูรณ์ได้จากต้นกระเทย (ผลจะมีลักษณะยาว)
2. นำเมล็ดมาล้างเอาเปลือกหุ้มเมล็ดออก
3. ผึ่งในที่ร่มให้แห้ง
4. นำเมล็ดมาคลุกยาฆ่าแมลง และป้องกันโรคครา เก็บไว้ในตู้เย็นถ้าต้องการเก็บเป็นระยะเวลานาน
5. ควรเพาะเมล็ดลงในถุงพลาสติกขนาด 5 x 8 นิ้ว
6. เมื่อต้นกล้าโตประมาณ 15 เซนติเมตร จึงย้ายปลูกลงแปลง

ระยะปลูก

ระยะปลูกที่เหมาะสม คือ 3 x 4 เมตร หรือ 3 x 3 เมตร (แบบที่ดอน) หรือ 2.5 x 3 เมตร (แบบยกร่อง)

จำนวนต้นต่อไร่

130 ต้น หรือ 170 ต้น หรือ 200 ต้น ตามลำดับ

การดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย

มะละกอในระยะต้นอ่อน ควรใส่ปุ๋ยเร่งการเจริญเติบโตทางต้น กิ่งก้าน โดยใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กรัม/ต้น หลังย้ายปลูก 1 เดือน และใส่ทุกเดือน ตั้งแต่เดือนที่ 3 เพิ่มเป็น 100 กรัม/ต้น ใส่ทุกเดือน เมื่อมะละกอติดผล ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 100 กรัม และปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 50 กรัม/ต้น วิธีการใส่ปุ๋ย โดยหว่านจากโคนต้นแล้วใช้ดินกลบ นอกจากนี้ให้พ่นปุ๋ยทางใบสูตร 21-21-27 + ธาตุอาหารเสริมฉีดพ่นทุก 2 สัปดาห์ อัตรา 5 ซ่อนแกงต่อน้ำ 20 ลิตร นอกจากนี้ใช้ปุ๋ยเคมีแล้วควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด เป็นครั้งคราวด้วย

การให้น้ำ

มะละกอที่ปลูกใหม่ ๆ จะต้องให้น้ำกับต้นกล้ามะละกอจนตั้งตัวได้ดี โดยให้น้ำ 2-3 วัน/ครั้ง ในช่วงที่มะละกอออกดอกติดผลจะต้องการน้ำมาก ถ้าขาดน้ำจะทำให้ดอกและผลร่วงหรือผลไม่สมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องให้น้ำมะละกออย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะมะละกอที่ปลูกในที่ดอน

การปฏิบัติงานอื่นๆ

มะละกอส่วนมากแล้วไม่ค่อยแตกกิ่งก้านสาขา คงเจริญเฉพาะที่ตายอดอย่างเดียว นอกจากกรณีที่ส่วนยอดถูกทำลายหรือต้นล้ม ก็สามารถแต่งกิ่งก้านสาขาได้ และสามารถออกดอกติดผลได้เช่นกัน ดังนั้น มะละกอจึงไม่จำเป็นต้องมีการตัดแต่งกิ่งเหมือนไม้ผลชนิดอื่น ๆ

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. **เพลี้ยไฟ** ป้องกันกำจัดโดยฉีดพ่น พอสซ์ 20% หรือโดเมทโรเซท 40%
2. **แมลงวันทอง** อาจใช้มาลาไรออนพ่นทำลายตัวเต็มวัย หรือล่อตัวผู้ด้วยเมธิลยูจีนอล ผสมกับ มาลาไรออน 1 : 1 หรือห่อผลด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์
3. **โรคราแป้ง** ป้องกันกำจัดโดยฉีดพ่นด้วยเบโนมิล หรือไดโนแคพ
4. **โรคโคนเน่า** ควรจัดการให้มีการระบายน้ำดี หรือฉีดพ่นด้วยเมตาแลกซิล 25%
5. **โรคแอนแทรกคโนส** ป้องกันกำจัดโดยฉีดพ่นด้วยแมนโคเซป แคปแทน หรือเบโนมิล

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

1. นำมะละกอบรรจุใส่ภาชนะแล้วล้างไปยังแหล่งคัดบรรจุ แต่ต้องปฏิบัติด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดบาดแผล หรือกระทบกระแทกชอกช้ำ
2. คัดเลือกเอาผลเสียและผิดปกติ ไม่ได้ขนาด มีตำหนิ ออกให้หมด
3. ทำความสะอาด
4. ห่อผลและบรรจุในภาชนะบรรจุที่เหมาะสม
5. นำเข้าเก็บรักษาในห้องอุณหภูมิ 14+1 องศาเซลเซียส เพื่อรอการขนส่ง

ปฏิทินการปฏิบัติดูแลรักษา

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
<ul style="list-style-type: none">● ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ● เลือกเก็บผลผลิตที่ไม่สม่ำเสมอมาเป็นมะละกอดิบ● เริ่มเก็บผลสุก				<ul style="list-style-type: none">● ปลูกต้นจากเมล็ด หรือจากต้นกล้า	<ul style="list-style-type: none">● ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ● ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15● พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลงอย่างสม่ำเสมอ					<ul style="list-style-type: none">● เริ่มออกดอก● คัดเลือกต้นเหลือไว้เฉพาะต้นกะเทย	